

PSI-STI-ASO - मुख्य परीक्षा - 2019

पेपर 1

मराठी, इंग्रजी व सामान्य ज्ञान

1. ‘जो झाडे वाढवितो तोच निसर्गाचा खरा उपासक होय.’ या विधानाबद्दल माहिती पुढे वाचा व योग्य विधान कोणते, ते सांगा.
अ. वरील वाक्य हे मिश्र वाक्य आहे.
ब. ‘जो झाडे वाढवितो’ हे प्रधान वाक्य आहे.
क. ‘तोच निसर्गाचा खरा उपासक होय,’ हे गौण वाक्य आहे.
ड. ‘जो झाडे वाढवितो’ या वाक्याला विशेषण वाक्य असेही म्हणता येईल.
पर्यायी उत्तरे :
(1) अ व ड बरोबर
(2) अ, ब आणि क बरोबर
(3) ब आणि क बरोबर
(4) वरीलपैकी सर्व बरोबर
2. ‘किंकर’ या शब्दास खालीलपैकी कोणता समानार्थी शब्द आहे?
(1) मजूर (2) मालक
(3) दास (4) शासक
3. ‘सौजन्य’ या शब्दाचा विरुद्ध अर्थाचा शब्द कोणता?
(1) भलेपणा (2) असभ्यता
(3) सुजानता (4) शिष्टाचार
4. पुढील शब्दांपैकी ‘रान’ या शब्दाचा समान अर्थ नसलेला शब्द सांगा.
(1) वल्ली (2) वन
(3) विपिन (4) कानन
5. संस्कृतमधून अनेक साधित शब्द मराठीत आले आहेत त्यांना ..... अशी संज्ञा आहे.
(1) तत्सम (2) अभ्यस्त
(3) तद्भव (4) सामासिक
6. पुढीलपैकी अंशाभ्यस्त शब्द ओळखा.
(1) घर-घर (2) लाडीगोडी
(3) लालेलाल (4) कडकड
7. ‘तूप’ हा शब्द कोणत्या भाषेपासून मराठीत आला?
(1) तेलुगू (2) कन्नड
(3) फारसी (4) अरबी
8. मराठीमध्ये स्पर्श व्यंजने एकंदर ..... आहेत.
(1) 24 (2) 26
(3) 25 (4) 23
9. तर, जरी, म्हणजे, की, तरी या उभयान्वयी अव्ययांचा प्रकार कोणता?
(1) स्वरूपदर्शक (2) कारणदर्शक
(3) उद्देशदर्शक (4) संकेतदर्शक
10. ‘तुम्हाला एवढे कर्णकर्कश संगीत ऐकवते तरी कसे?’ या वाक्यातील ऐकवते या क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.
(1) शक्य क्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद
(3) सिद्ध क्रियापद (4) साधित क्रियापद
11. ‘क्’, ‘च्’, ‘त्’, ‘ट्’, ‘प्’ हे परंपरागत व्यंजनध्वनी कोणत्या प्रकारात मोडतात?
(1) महाप्राण (2) अनुनासिके
(3) उष्मे (4) अल्पप्राण
12. पुढील वाक्प्रचारांची चुकीची जोडी ओळखा.
(1) अर्ध्या वचनात असणे-एखाद्याने सांगितलेले सर्व ऐकणे
(2) अव्वाच्या सव्वा-खूप जास्त वाढवून सांगणे
(3) औट घटकेचे राज्य-दीर्घकाळ टिकणारे वैभव
(4) षष्ठी करणे-झालेल्या चुकांबद्दल रागावणे
13. ‘केसरी’ या शब्दाचा अचूक समानार्थी शब्द कोणता? योग्य पर्याय निवडा.
अ. पंचानन ब. केशर
क. सिंह ड. पंचेन्द्रीय
पर्यायी उत्तरे :
(1) फक्त अ पर्याय अचूक आहे.
(2) फक्त अ आणि क पर्याय अचूक आहेत.
(3) फक्त ब आणि क पर्याय बरोबर आहे.
(4) फक्त क आणि ड पर्याय अचूक आहेत.
14. ‘पात्र’ या शब्दाचे विविध अर्थ घेऊन खालील वाक्ये तयार केली आहेत. त्यापैकी ‘पात्र’ या शब्दाचा योग्य अर्थ असलेली वाक्ये ओळखा.
अ. देवपूजेसाठी हे पात्र काय कामाचे?
ब. हा बावळट माणूस येथे काय उपयोगाचा?
क. नदीला पूर आल्याने नदीचा विस्तार मोठा झाला आहे.

- ड. त्याला शिक्षक होण्यासाठी डी.एड्. व बी.एड् करणे जरूरीचे आहे.
- पर्यायी उत्तरे :**
- (1) पर्याय अ, ब, क व ड हे सर्व चूक आहेत.
(2) पर्याय अ व ब बरोबर आहेत, बाकीचे चूक.
(3) पर्याय ब व ड बरोबर आहेत, बाकीचे चूक.
(4) पर्याय अ, ब, क व ड बरोबर आहेत.
-
15. ‘प्रीत्यर्थ’ या शब्दाचा संधीविग्रह करा.
(1) प्रीति + अर्थ (2) प्रिति + अर्थ
(3) प्रीती + अर्थ (4) यापैकी नाही
-
16. पुढीलपैकी कोणता शब्द तत्सम या गटातील आहे?
(1) कलश (2) पोथी
(3) माणूस (4) तार्ईत
-
17. पुढीलपैकी कोणता/कोणते शब्द जोडाक्षर आहे/आहेत?
अ. अक्षर
ब. संयुक्त
क. गृहपाठ
- पर्यायी उत्तरे :**
- (1) फक्त अ बरोबर
(2) फक्त ब बरोबर
(3) अ आणि ब बरोबर
(4) अ, ब, क तिन्ही बरोबर
-
18. ‘लोक आपली स्तुती करोत किंवा निंदा करोत’ या वाक्याचा प्रकार ओळखा.
(1) मिश्र वाक्य
(2) विकल्पबोधक संयुक्त वाक्य
(3) परिणामबोधक संयुक्त वाक्य
(4) उद्देशबोधक मिश्र वाक्य
-
19. क्रियाविशेषण साधित धातू ओळखा.
(1) खदखदणे (2) रोडावणे
(3) लांबणे (4) स्थिरावणे
-
20. उभयान्वयी अव्ययाचा उपप्रकार ओळखा.
(1) परिणामवाचक (2) समुच्चयबोधक
(3) रीतिवाचक (4) कालवाचक
-
21. ‘त्याच्या अंगात आले.’ या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.
(1) शक्य कर्मणी (2) समापन कर्मणी
(3) अकर्तृक भावे (4) संकीर्ण
-
22. पुढीलपैकी कोणते विधान चूक आहे?
अ. ओझरत्या अन स्पष्ट उच्चाराना अनुनासिक असे म्हणतात.
ब. अक्षरे म्हणजे पूर्ण उच्चाराचे वर्ण.
- क. ज्या वर्णाचा उच्चार स्वराच्या साहाय्यावाचून पूर्ण होत नाही त्यांना व्यंजने म्हणतात.
ड. सर्व स्वर व स्वरयुक्त व्यंजने यांना अक्षरे म्हणतात.
- पर्यायी उत्तरे :**
- (1) फक्त अ चूक
(2) फक्त ब व क चूक
(3) फक्त ड चूक
(4) वरीलपैकी कोणतेही बरोबर नाही
-
23. शहाणा-शहाणपणा हे कोणत्या प्रकारचे नाम आहे?
(1) भाववाचक नाम (2) विशेष नाम
(3) समुदायवाचक नाम (4) सामान्य नाम
-
24. ग्रंथकार, गृहस्थ, द्विज या शब्दांचा समास कोणता?
(1) उपपदतत्पुरुष (2) षष्ठी तत्पुरुष
(3) चतुर्थी तत्पुरुष (4) व्याधिकरण तत्पुरुष
-
25. ‘कोल्हा काकडीला राजी’ या म्हणीचा अर्थ
(1) कोल्हयाला काकडी आवडते.
(2) द्राक्षे आंबट असतात म्हणून कोल्हा काकडी खातो
(3) क्षुद्र माणसे क्षुद्र वस्तूंना भाळतात.
(4) सर्व पर्याय चूक
-
26. पुढीलपैकी व्याकरणदृष्ट्या शुद्ध शब्द कोणता, ते अचूक सांगा.
(1) मृत्युंजय
(2) मृत्युपत्र
(3) मृत्यु
(4) वरीलपैकी सर्व बरोबर
-
27. पुढीलपैकी अभ्यास्त शब्द कोणता?
(1) बहिणभाऊ (2) खरेखोटे
(3) आंबटचिंबट (4) पैसाअडका.
-
29. ‘चतुर्भूज होणे’ याचा समानार्थी वाक्प्रचार
(1) हळद लागणे (2) पदराला गाठ मारणे
(3) पदरात घालणे (4) ओटीत देणे
-
28. ‘फक्त हनुमंतच समुद्र ओलांडून जाऊ शकतो.’ या वाक्याचा अर्थ बदलून न देता नकारार्थी वाक्यात रूपांतर कसे होईल?
अ. हनुमंताखेरीज दुसरा कोणताही वानर समुद्र ओलांडून जाऊ शकत नाही.
ब. हनुमंताशिवाय समुद्र ओलांडून जाणारा दुसरा कोणीच नाही.
क. हनुमंताशिवाय समुद्र ओलांडून जाऊ शकणारा नाहीच.
ड. दुसरा कोणीही हनुमंतासारखा समुद्र ओलांडून जाऊ शकत नाही.
- पर्यायी उत्तरे :**

- (1) अ, ब, क व ड सर्व चूक
- (2) फक्त क बरोबर आहे, बाकी सर्व चूक
- (3) फक्त ब बरोबर आहे, बाकी सर्व चूक
- (4) अ, ब, क व ड हे सर्व बरोबर आहेत.

खालील उतारा वाचून त्याच्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची (प्रश्न क्र. 30 ते 34) उत्तरे अचूक निवडा.

संतवाङ्मयातील सामाजिक आशय :

मराठी संतवाङ्मयाचा विस्तार मोठा असला तरी त्यात विविधता कमी आहे. तत्त्वविवेचनपर स्वतंत्र किंवा टीकात्मक ग्रंथ, ईश्वराच्या लीला वर्णन करणारी आख्याने व प्रदीर्घ कथा, उत्कट भक्तिभावातून स्फुरलेले अभंग, विराण्या, गौळणी, भारुडे, आरत्या, भूपाळ्या व पदे एवढीच एकंदर संतवाङ्मयाची व्याप्ती आहे. बहुतेक सर्व संतांनी थोडेबहुत अभंग लिहिले आहेत आणि त्यांमधून संतचळवळीच्या खऱ्या प्रातिनिधिक स्वरूपाचा प्रत्यय येतो. सांप्रदायिक वाङ्मय म्हटले की त्यात त्या पंथाने पवित्र मानलेल्या काही ठरावीक गोष्टींची वर्णने पुन्हापुन्हा येणे क्रमप्राप्त आहे. वारकरी संतांच्या वाङ्मयातही पांडुरंग व पंढरपूर यांचे श्रेष्ठत्व, नामाचा महिमा, संताची लक्षणे, नीतितत्त्वांचा उपदेश, भक्तिपंथाची सुगमता इत्यादी विषयांना प्राधान्य आहे. अध्यात्म, योगसाधना, वर्णधर्म व चित्तशुद्धी यांसंबंधी त्यांनी आपले विचार आपल्या अभंगांतून मांडलेले आहेत. पण याखेरीज प्रत्येक संताचे असे काही अभंग आहेत की त्यांमधून त्याच्या मनोव्यापारांची कल्पना येते; त्याच्या अस्मितेची ओळख पटते. आपल्या ह्या अभंगांमध्ये त्यांनी पारमार्थिक व लौकिक जीवनातील आपले स्वतःचे अनुभव ग्रंथित केले आहेत. समाजाच्या नित्यनैमित्तिक व्यवहारासंबंधीच्या आपल्या प्रतिक्रिया आपापल्या प्रकृतिधर्मानुसार कुणी सौम्यपणे तर कुणी परखडपणाने व्यक्त केल्या आहेत. संतांचे तत्त्वज्ञान, श्रद्धास्थाने व उपासना पद्धती यांत सारखेपणा असला, तरी त्यांच्या आत्मपर वाङ्मयात एकजिनसीपणा नाही. त्यांचे सारे लक्ष परमार्थमार्गावरच केंद्रित झाले होते यात शंका नाही. पण परमार्थसाधनेतही माणसामाणसातील संबंधांचा विचार अटळच नव्हे तर आवश्यक आहे असे त्यांना वाटत होते. अर्थातच त्यांच्या वाङ्मयात भोवतालच्या सामाजिक परिस्थितीचे पडसाद उमटले आहेत.

निवृत्तिनाथ, ज्ञानेश्वर, विसोबा खेचर, जगमित्र नामा, यांच्यासारख्या उच्चवर्णीय संतांनी भेदभाव, वर्णवर्चस्व, कर्मठपणा व पढिकता यांचा निषेध केला आहे. पण त्यांची नापसंती व निषेध तत्त्वविचाराच्या पातळीवर आहेत. त्यांच्या निरूपणाचा प्रवाह शांत व संथ आहे. त्यात खोल सहानुभूती असली तरी मनक्षोभ नाही. त्यांचे आवाहन श्रोत्यांच्या सद्भावनेला व सात्त्विकतेला आहे. नामदेवप्रभृती बहुजन समाजातील संतांच्या अभंगात भावनोदेकाचा अंश अधिक आहे. त्यांच्या वाङ्मयात आपल्याला त्यांच्या सुप्त

आकांक्षांची चाहूल लागते. बौद्धिक कुचंबणेमुळे होणारी मनाची तगमग त्यांच्या आत्मनिवेदनातून आपणांस जाणवते. सामाजिक विषमतेचे शल्य त्यांच्या मनात सलत राहते. धर्ममार्तडांच्या खोट्या प्रतिष्ठेपायी होणारा अपमान ते सहजासहजी विसरू शकत नाहीत. तसे पाहिले तर हे संत व्यक्तिगत रागलोभांच्या पलीकडे गेले होते. पण सामाजिक अपप्रवृत्तीबद्दलची खंत त्यांच्या उद्गारांतून व्यक्त होतेच होते. चोखामेळ्यासारखे संत तर समाजाच्या अगदी खालच्या थरात, अस्पृश्य जातीत जन्मलेले. अठराविश्वे दारिद्र्य आणि सामाजिक गुलामगिरी ही त्यांची पिढ्यानपिढ्यांची मिरास. त्यांना उच्चारस्वातंत्र्य ते कितीसे असणार ? परंपरागत रूढींचा जाच निमूटपणे सहन करण्याखेरीज त्यांना गत्यंतर नव्हते. जितके दडपण जास्त तितका कोंडमारा अधिक. पण आपले मनोगत मोकळेपणाने बोलून दाखविण्याचीही त्यांना मुभा नव्हती. नामदेवांच्या कृपेने त्यांना नवी वाट गवसली होती. नव्या जाणिवानी त्यांचे मन भारलेले होते. मात्र त्या दिशेने जरा कुठे हालचाल केली की सनातन्यांचा रोष ठेवलेलाच. म्हणून आपल्या अंतरीच्या व्यथा निवेदन करताना ते पराकाष्ठेची लीनता का स्वीकारतात, अजीजीच्या सुरात श्रोत्यांना का आळवतात ते सहज लक्षात येते.

30. वरील संतांचे सारे लक्ष कशावर केंद्रित झाले होते ?

अ. अध्यात्म	ब. योगसाधना
क. परमार्थ	ड. वर्णधर्म

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ आणि ब बरोबर
- (2) फक्त क बरोबर
- (3) फक्त ड बरोबर
- (4) फक्त अबरोबर

31. नामदेव प्रभृती संतांच्या अभंगात कशाचा अंश अधिक आहे ?

(1) भावनोदेकाचा	(2) बौद्धिक कुचंबणेचा
(3) कर्मठपणाचा	(4) पढिकतेचा

32. संत हे कशाच्या पलीकडे गेले होते ?

(1) नापसंती	(2) रागलोभ
(3) निषेध	(4) सामाजिक अपप्रवृत्ती

33. नामदेवांच्या कृपेने कुणाला नवी वाट गवसली होती ?

(1) विसोबा खेचर	(2) जगमित्र नामा
(3) चोखामेळा	(4) ज्ञानेश्वर

34. चोखामेळा पराकाष्ठेची लीनता का स्वीकारतात ?

अ. सनातन्यांच्या रोषांमुळे
ब. सामाजिक गुलामगिरीमुळे
क. अठराविश्वे दारिद्र्यामुळे
ड. अस्पृश्य जातीत जन्मल्यामुळे

- पर्यायी उत्तरे :
- (1) ब, क आणि ड बरोबर
(2) फक्त ड बरोबर
(3) फक्त ब बरोबर
(4) फक्त अ आणि क बरोबर
35. गणपतीची मिरवणूक आमच्या घरावरून पुढे गेली. या वाक्यातील ध्वन्यार्थ कोणता ?
(1) वाच्यार्थ
(2) लक्ष्यार्थ
(3) व्यंग्यार्थ
(4) कोणताही ध्वन्यार्थ नाही
36. ‘रामा जलद वाचतो व रामा फार उतावळा आहे’ ही वाक्ये कोणत्या अव्ययाची उदाहरणे आहेत ?
(1) क्रियाविशेषण अव्यय (2) शब्दयोगी अव्यय
(3) उभयान्वयी अव्यय (4) केवलप्रयोगी अव्यय
37. समासाचा विग्रह करताना ज्या ज्या विभक्ती प्रत्ययांचा संबंध येतो, त्यावरून तत्पुरुष समासाचे प्रकार पडतात. खालील चतुर्थी तत्पुरुष समासाच्या प्रकाराचे उदाहरण अचूक सांगा.
(1) वादग्रस्त - वादाने ग्रस्त
(2) स्वर्गप्राप्त - स्वर्गाला प्राप्त
(3) डोईजड - डोईला जड
(4) भक्तिवश - भक्तिने वश
38. ‘गळ्याशी येणे’ या वाक्प्रचाराचा अचूक अर्थ असलेला पर्याय ओळखा.
(1) भाड भीड घालणे
(2) लचांड मागे लागणे
(3) अंगलट येणे
(4) नावडती वस्तू अथवा काम मिळणे
39. पुढीलपैकी न्यूनत्वबोधक वाक्य कोणते, ते ओळखा.
(1) तुम्ही स्वतः या किंवा गडयाला पाठवा.
(2) रामा, गोविंदा व विष्णू मुंबईला गेले.
(3) यंदा पुष्कळ पाऊस पडला, परंतु तो अवेळी पडल्याने पिकास फायदा झाला नाही.
(4) घोडा हा चपळ व उमदा प्राणी आहे.
40. निर्मला तिच्या नोकरी करणाऱ्या सुनेचा सगळा त्रास सहन करते. कारण - योग्य म्हणीचा वापर करा.
(1) दोन्ही घरचा पाहुणा उपाशी.
(2) दुभत्या गाईच्या लाथा गोड.
(3) पळसाला पाने तीनच.
(4) भुकेला कोंडा निजेला धोंडा.
41. ‘घर फिरले की घराचे वासेही फिरतात’ या म्हणीच्या विरुद्धार्थी म्हण
(1) घराची ओज आंगण सांगते.
(2) घरोघरी मातीच्या चुली.
(3) घरासारखा पाहुणा होतो पण पाहुण्यासारखे घर होत नाही.
(4) यापैकी एकही पर्याय बरोबर नाही.
42. पुढे काही समानार्थी शब्दांचे गट दिलेले आहेत. त्यापैकी चुकीचा गट कोणता, ते सांगा.
(1) हिरण्यगर्भ, सहस्रांशु, वासरमणी
(2) दिनमणि, दिवाकर, दिनराज
(3) रवि, भानू, अर्क, तपन
(4) दिनकर, सुधाकर, दिगंबर
43. खाली दिलेल्या विधानातून चुकीचे विधान ओळखा व त्याचा अचूक पर्याय लिहा.
अ. जे शब्द संस्कृतच्या मूळ रूपात बदल न होता मराठीत आले आहेत, ते शब्द तद्भव होत. उदा: हात
ब. त् + सम = तत्सम म्हणजे संस्कृतमधील मूळ रूपात काहीही फरक न पडता जसेच्या तसे येतात, त्यास तत्सम शब्द म्हणतात.
क. ‘चाक’ या संस्कृत शब्दापासून ‘चक्र’ हा मराठी शब्द आलेला आहे.
- पर्यायी उत्तरे :
- (1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) अ आणि क
(4) अ, ब आणि क तिन्ही विधाने चुकीची आहेत
44. योग्य जोड्या जुळवा.
‘अ’ गट
क. पाणी पडणे
ख. पाणी पाजणे
ग. पाणी सोडणे
घ. पाणी मुरणे
‘ब’ गट
i. खूप चोप देणे
ii. वाया जाणे
iii. दोषाला जागा असणे
iv. त्याग करणे
- पर्यायी उत्तरे :
क	ख	ग	घ
(1) i	ii	iii	iv
(2) ii	i	iv	iii
(3) i	iii	ii	iv
(4) iv	iii	ii	i
45. नाचणारा, वाकलेला व जळता हे शब्द वाक्यात विशेषण म्हणून वापरल्यास ते कोणत्या प्रकारचे विशेषण होईल ?
(1) क्रियाविशेषण
(2) धातुसाधित विशेषण

- (3) क्रियाविशेषण अव्यय
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही
46. पुढील ओवीतील अलंकार ओळखा.
गगन राज्य अफाट तथा रवी
उगरूनी नुपती बहुतोषवी
म्हणून पक्षीच भाट सुखावले
करिती गायन ही स्तुती भासले
(1) स्वरूपोत्प्रेक्षा (2) हेतूत्प्रेक्षा
(3) फलोत्प्रेक्षा (4) मालोत्प्रेक्षा
47. पुढील पर्यायात जोड्या दिलेल्या आहेत, त्यापैकी चुकीची जोडी नसलेला पर्याय कोणता?
(1) दंगामस्ती, थडामस्करी - फारसी + मराठी
(2) बाजारहाट, अंमलबजावणी - मराठी + फारसी
(3) अकलहशारी, डावपेच - (फारसी + फारसी)
(4) वरीलपैकी सर्वच बरोबर
48. खाली दिलेल्या दोन शब्दांच्या एकत्रीकरणातून तयार होणारा जोडशब्द ओळखा.
वधू + आगमन = ?
(1) वधुगमन (2) वधुआगमन
(3) वध्वागमन (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही
49. पुढील विधान वाचा : ‘मी प्रेम करित राहिन’ या रीतिभूतकाळी वाक्याचे अपूर्ण भविष्यकाळी रूप असलेला पर्याय निवडा.
(1) मी प्रेम करीन (2) मी प्रेम करित असेन
(3) मी प्रेम केले असेन (4) मी प्रेम करित असे
50. पुढील वाक्ये वाचा :
अ. आंधळ्याला आरश्याचा काय उपयोग?
ब. लबाडाचं आमंत्रण जेवल्यावर खरं.
या दोन्ही वाक्यातील नामाचा प्रकार कोणता?
(1) विशेषणसाधित नाम (2) नामसाधित विशेषण
(3) अव्ययसाधित नाम (4) क्रियावाचक नाम
51. Identify the sentence(s) punctuated correctly.
(1) Many people, unfortunately are poor.
(2) Come, with me friend.
(3) He is a non-vegetarian; she is a vegetarian.
(4) We have, of course, to learn by experience.
52. Point out the correct indirect narration of the following sentence :
My mother said to Malati, "Why are you nervous today?"
(1) My mother asked Malati whether she was nervous yesterday,
(2) My mother asked Malati why was she nervous that day.
- (3) My mother asked Malati why she was nervous that day.
(4) My mother asked Malati if she was nervous yesterday.
53. None of us knew the way.
The correct tag-question for the sentence above is .....
(1) did we? (2) did us?
(3) didn't we? (4) didn't us?
54. Choose the correct sentences with regard to use of adverbs.
a. She dropped here the bag.
b. He plays very well tennis.
c. Did you see my bag anywhere?
d. I rarely go to movies.
Answer options :
(1) Only a and d (2) Only c and d
(3) Only b and c (4) Only a, b and c
55. Choose the correct replacement of the given sentence : Here is a pool which we can swim in!
(1) Here is a pool for swim in!
(2) Here is a pool to swimming!
(3) Here is a pool to swim in!
(4) Here is a pool swimming in!
56. Point out the incorrect sentence.
(1) Each bush and each tree has the right to grow in the ground.
(2) Neither Ram nor Shyam have sympathy for the poor parents.
(3) Shanti and Sumati go hand in hand.
(4) Either Soni or Rani has broken these bangles.
57. As soon as the doctor opened the heart for surgery, he found the tricuspid valve out of order.
Which of the following transformations is correct?
(1) Scarcely the doctor opened the heart for surgery then he found the tricuspid valve out of order.
(2) No sooner did the doctor open the heart for surgery than he found the tricuspid valve out of order.
(3) No sooner did the doctor opened the heart for surgery then he found the tricuspid valve out of order.
(4) No sooner does the doctor open the heart for surgery than he found the tricuspid valve out of order.
58. Choose the complex sentence(s).
a. The tired climbers advanced slowly.
b. They moved with great effort.

- c. I telephoned my home in England as soon as I arrived in New York.

Answer options :

- (1) Only c (2) Only b and c
(3) Only a and b (4) a, b and c

59. Which bank serves the public best? Select the correct passive voice of the sentence.

- a. By which bank the public is served best?
b. By which bank is the public served best?
c. Which is the bank that served the public best?

Answer options :

- (1) Only a (2) Only b
(3) Only (4) All of the above

60. We have lived in this house since 1952.

The use of perfect tense in the above sentence is called

- (1) the resultative use
(2) the perfect of experience
(3) the continuative use
(4) the inclusive use

61. Identify the underlined clause.

You have not been through what I have been through.

- (1) Adjectival Clause
(2) Adverbial Clause
(3) Noun Clause
(4) Adverbial Phrase

62. Which of the following are not meanings of the word in capitals?

I was absolutely FLABBERGASTED when she told me the price.

- a. Filled with shock
b. Filled with appreciation
c. Filled with wonder

Answer options :

- (1) Only a (2) Only b
(3) Only a and c (4) a, b and c

63. a. One has to work hard to be a successful person.

- b. Vasant seldom comes to see his aged parents.
c. I sometimes feel that I have done nothing important in my life.
d. One has to walk fast in the treadmill-test.

The underlined words in the above sentences are .....

Answer options :

- (1) Prepositions (2) Conjunctions
(3) Adjectives (4) Adverbs

64. State the meaning of the following phrase. Choose the correct option from those given below :

'Blow one's own trumpet'

- (1) Praise oneself
(2) To play on the trumpet
(3) Having to do with music
(4) None of the above

65. Select the most appropriate meaning of the underlined phrase in the following sentence: Nearly all institutions are going to the dogs nowadays.

- (1) doing good (2) fast changing
(3) developing (4) deteriorating

66. Choose the most appropriate phrase for the underlined word.

He is in difficulty and needs help.

- (1) in a huff (2) in a jiffy
(3) in a jam (4) on a roll

67. He won the election very easily.

Which of the following idiomatic expressions is suitable for the underlined words in the above sentence?

- (1) hands up (2) hand in hand
(3) by the hand (4) hands down

68. Select the closest meaning of the underlined phrase in the following sentence : People, at large, have the habit of burying their heads in the sand.

- (1) doing nothing
(2) ignoring unpleasant harsh realities
(3) living happily
(4) passing time leisurely

69. Choose the best substitution for the given phrase :

A very clear or typical example of something.

- (1) Paradigm (2) Hypothetical
(3) Parallel (4) Paramount

70. Point out the sentence that has the incorrect spelling.

- a. Hippocracy is a well-known personality trait of the politicians.
b. While changing your name, you will have to publish it in the gazet.
c. Not all catalogues are correct in any educational institute.
d. He always says that he is the captan of his soul.

Answer options :

- (1) Only a and b (2) Only c and d
(3) All of the above (4) None of the above

71. Match the following :

a. Hold out	I. To express one's opinions at length
b. Hold to	II. Believable
c. Hold water	III. Remain loyal to
d. Hold forth	IV. To offer

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	IV	III	I	II
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	IV	III	II

Read the passage given below carefully and answer Q. Nos. 72 to 76 based on it.

Concerning Louis the Fourteenth himself, the world seems at last to have formed a correct judgment. He was not a great general, he was not a great statesman; but he was, in one sense of the word, a great king. Never was there so consummate a master of what our James the First would have called king-craft - of all those arts which most advantageously display the merits of a prince and most completely hide his defects. Though his internal administration was bad - though the military triumphs which gave splendour to the early parts of his reign were not achieved by himself - though his later years were crowded with defeats and humiliations - though he was so ignorant that he scarcely understood the Latin of his mass book - though he fell under the control of a cunning Jesuit and of a more cunning woman - he succeeded in passing off on his people as being above humanity. And this is the more extraordinary because he did not seclude himself from public gaze like those oriental despots, whose faces were never seen, and whose very name it is a crime to pronounce lightly. It has been said that no man is a hero to his valet : and all the world saw as much of Louis the Fourteenth, as his valet would see. Five hundred people assembled to see him shave and put on his breeches in the morning. He then kneeled down at the side of his bed, and said his prayers while the whole assembly awaited the end in solemn silence. He walked about his gardens with a train of two hundred courtiers at his heels. All Versailles came to see him dine and sup. He was put to bed at night in the midst of a crowd as great as that which had met to see him rise in the morning. Yet, though he constantly exposed himself to the public gaze in situations in which it is scarcely possible for any man to preserve much personal dignity, he to the last impressed those who surrounded him with the deepest awe and reverence.

72. Which of the following is/are true about Louis the Fourteenth?

- He was a great statesman.
- He did not seclude himself from public.
- He was a great king.

Answer options :

(1) Only a	(2) Only a and b
(3) Only b and c	(4) a, b and c

73. No man is a hero to his valet. The underlined word in the above sentence means .....

- Friend
- Servant who cleans clothes
- Personal male servant of rich man
- Helper

74. King Louis the Fourteenth is considered as a perfect master of king-craft because .....

- he could hide all his weaknesses
- he pretended to be a great ruler
- he was a great statesman

Answer options :

(1) Only a and c	(2) Only b and c
(3) Only	(4) Only a and b

76. Which statements are true according to the passage?

- Eastern rulers kept themselves away from the public.
- It was a crime to utter the Eastern rulers' names with disrespect.
- Louis the Fourteenth was a learned person,
- Louis the Fourteenth was a crafty person.

Answer options :

(1) Only a and c	(2) Only b and d
(3) Only a and b	(4) Only c and d

76. Louis the Fourteenth passing off on his people as being above humanity is extraordinary because .....

- he hid from his subjects
- he made a show of his daily routine
- he impressed his people greatly even if he exposed himself to the public
- he could not maintain his dignity

Answer options :

(1) Only a and c	(2) Only b and c
(3) Only c and d	(4) Only a and d

77. Indira Gandhi was one of the greatest women in India.

Choose the correct alternative that transforms the above sentence into positive degree.

- No other woman in India was as great as Indira Gandhi.

- (2) Very few women in India were as great as Indira Gandhi.
 (3) Indira Gandhi was as great as any other women in India.
 (4) Indira Gandhi was greater than all other women in India.

78. This proposal is objected to by us.

Which one of the following is the **correct** active structure corresponding to the above sentence ?

- (1) We object these proposal.
 (2) This proposal is objected.
 (3) We object to this proposal.
 (4) This proposal is subject to objection

79. Choose the correct alternative for the underlined words in the following sentences :

- a. I had a brief look at the report.
 b. It was my brief to make sure that the facts were set down accurately
 c. I was briefed about the incident.
 d. Introduction was brief and polite.

Answer options :

- (1) short, instruction, informed, succinct
 (2) scanty, hasty, directed, concise
 (3) little, pointed, directive, lengthy
 (4) compact, advise, updated, instruct

80. He ..... not wear a neck-tie if he doesn't want to. To indicate absence of compulsion, the blank should best be filled by

- (1) may (2) should
 (3) dare (4) need

81. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 नुसार ..... हे मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित समितीच्या शिफारशी नुसार राज्य मुख्य सेवा हक्क आयुक्ताची नियुक्ती करतील.

- (1) राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान
 (3) राज्यपाल (4) राज्याचे कायदा मंत्री

► The Chief Commissioner for Right to Service under the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 shall be appointed by the ..... on recommendation of committee chaired by the Chief Minister.

- (1) The President
 (2) The Prime Minister
 (3) The Governor
 (4) The Law Minister of State

82. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या कलम 5(2) च्या अन्वये ज्या व्यक्तीचा अर्ज फेटाळल्याचा आदेश मिळाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या कालावधीच्या आत ..... कडे कलम 9(1) अन्वये अपील दाखल करू शकते.

- (1) जिल्हाधिकारी
 (2) प्रथम अपील प्राधिकारी
 (3) अपील आयोग
 (4) उच्च न्यायालय

► As per Section 9(1) of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 any eligible person whose application is rejected under Section 5(2) may file an appeal before the ..... within the period of thirty days from the date of receipt of rejection of the application.

- (1) District Collector
 (2) First Appellate Authority
 (3) The Appeal Commission
 (4) The High Court

83. खालीलपैकी कोणत्या संस्थेने/संस्थांनी माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 नुसार माहिती देणे बंधनकारक नाही?

- (1) बॉर्डर रोड डेव्हलपमेंट बोर्ड
 (2) एव्हीएशन रिसर्च सेंटर
 (3) दोन्ही (1) व (2)
 (4) वरीलपैकी काहीही नाही

► Which of the following institution(s) is/are not bound to furnish information under the Right to Information Act, 2005 ?

- (1) Border Road Development Board
 (2) Aviation Research Centre
 (3) Both (1) and (2)
 (4) None of the above

84. माहिती अधिकार अधिनियमांतर्गत, केंद्रीय माहिती आयुक्तांची संख्या ही .....

- (1) कमीत कमी 5 असेल
 (2) 10 पेक्षा जास्त नसेल
 (3) मर्यादा नाही
 (4) वरीलपैकी काहीही नाही

► As per Right to Information Act, the number of Central Information Commissioners are .....

- (1) Minimum 5 (2) Not exceeding 10
 (3) No limit (4) None of the above

85. केंद्रीय मुख्य माहिती आयुक्तांची नियुक्ती ..... करतात.

- (1) माहिती निबंधक (2) पंतप्रधान
 (3) राष्ट्रपती (4) राज्यपाल

► Central Chief Information Commissioner is appointed by .....

- (1) Registrar of Information
 (2) Prime Minister
 (3) President
 (4) Governor

86. महाराष्ट्र शासनाच्या इ-प्रशासन धोरणानुसार मान्य असलेल्या ‘सी एल डी आर’ (CLDR) ह्या आंतरराष्ट्रीय मानकाचे पूर्ण रूप काय ?

- (1) कॉमन लोकल डेटा रीपॉझिटरी
- (2) सेंट्रली लॉकड डेटा रिसोर्स
- (3) वरीलपैकी सर्व
- (4) वरीलपैकी नाही

► What is the full form of 'CLDR' international standard used in e-governance' policy of Maharashtra?

- (1) Common Local Data Repository
- (2) Centrally Locked Data Resource
- (3) All of the above
- (4) None of the above

87. HTML हे खालीलपैकी कोणत्या पर्यायाचे संक्षिप्त रूप आहे ?

- (1) हायपर टेक्स्ट मार्कअप लॅंग्वेज
- (2) हायपर टेक्स्ट मेकअप लॅंग्वेज
- (3) हायपर टेक्स्ट मॅन्युपुलेशन लॅंग्वेज
- (4) हायपर टेक्स्ट मॉडीफाइड लॅंग्वेज

► HTML is the abbreviation of which of the following options?

- (1) Hyper Text Markup Language
- (2) Hyper Text Makeup Language
- (3) Hyper Text Manipulation Language
- (4) Hyper Text Modified Language

88. डॉस व विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टीममध्ये ..... वार्डल्ड कार्ड, कोणत्याही अक्षरे संयोजनासाठी वापरतात ?

- (1) ?
- (2) *
- (3) #
- (4) &

► In DOS and Windows Operating System, ... wild card stands for any combinations of letters.

- (1) ?
- (2) *
- (3) #
- (4) &

89. योग्य जोड्या जुळवा :

ऑपरेटिंग सिस्टीम	अॅप्लीकेशन (उपयोगिता)
अ. सिम्बियन	I. आय बी एम पीसी साठी प्रथम ऑपरेटिंग सिस्टिम
ब. पाम	II. एम्बेडेड डिव्हाइसेस ज्यांना रिअल टाईम ऑपरेटिंग सिस्टीम लागते त्यासाठी डिझाईन केलेली.
क. विंडोज सीई.नेट	III. हाताने धरलेल्या उपकरणांसाठी उदा. पीडीए

ड. डॉस

IV. स्मार्ट सेल फोन्स मध्ये वापरतात.

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	III	II	I
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	II	IV	I
(4)	IV	II	III	I

► Match the following:

Operating System	Application
a. Symbian	I. First operating system of IBM PC
b. Palm	II. Designed for embedded devices requires real time operating system
c. Windows CE.NET	III. For hand held devices like PDA's
d. DOS	IV. Used in smart cell phones

	a	b	c	d
(1)	IV	III	II	I
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	II	IV	I
(4)	IV	II	III	I

90. www तयार करणारा शास्त्रज्ञ कोणता ?

- (1) टीम बर्नस ली
- (2) जेम्स गोस्लींग
- (3) लिनस तोरवाल्ड्स
- (4) अॅन्ड्र्यू टेननबम

► The scientist who developed the idea of www is .....

- (1) Tim Berners-Lee
- (2) James Gosling
- (3) Linus Torvalds
- (4) Andrew Tanenbaum

91. ‘कड्स’ हे साठीचे अरबी भाषेतील नाव आहे.

- (1) बैरूट
- (2) हैफा
- (3) जेरूसलेम
- (4) पॅलेस्टाईन

► 'Quds' is the Arabic name for .....

- (1) Beirut
- (2) Haifa
- (3) Jerusalem
- (4) Palestine

92. ब्लॉक होल ची पहिली प्रतिमा टिपण्यासाठी खगोल शास्त्रज्ञांनी वापरलेल्या दुर्बिणीचे नांव काय ?

- (1) इव्हेंट हॉरीझोन टेलिस्कोप
- (2) फर्मि गॅमा-रे स्पेस टेलिस्कोप
- (3) हार्ड एक्स-रे मॉड्युलेशन टेलिस्कोप
- (4) लूनार-बेसड अल्ट्रा व्हॉयलेट टेलिस्कोप

► Name the telescope which is used by astronomers to capture the first image of Black Hole.

- (1) Event Horizon Telescope
- (2) Fermi Gamma-ray Space Telescope
- (3) Hard X-ray Modulation Telescope
- (4) Lunar-based Ultra Violet Telescope

93. 2019 च्या लोकसभा निवडणुकांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या मतदारसंघामध्ये निवडणूक पुढे ढकलण्यात आली?

- (1) कडलोर
- (2) चिदंबरम
- (3) धर्मपुरी
- (4) वेल्लोर

► In which of the following constituency, elections were postponed during 2019 Lok Sabha elections?

- (1) Cuddalore
- (2) Chidambaram
- (3) Dharmapuri
- (4) Vellore

94. पंतप्रधान मोदी सरकारने नवीन मंत्रालयाची स्थापना केली आहे. ह्या मंत्रालयाचे नाव ..... आहे.

- (1) संसाधन शक्ति
- (2) जल शक्ति
- (3) स्त्री शक्ति
- (4) नैसर्गिक शक्ति

► PM Modi's government has formed a new ministry. The name of the ministry is .....

- (1) Sansadhan Shakti (Resources)
- (2) Jal Shakti (Water)
- (3) Stree Shakti (Women)
- (4) Naisargik Shakti (Natural)

95. मतदारांमध्ये मतदान प्रक्रियेबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी उभारण्यात आलेल्या भारताचे पहिल्या वोटर पार्क चे उद्घाटन कोठे झाले?

- (1) पुणे, महाराष्ट्र
- (2) मुंबई, महाराष्ट्र
- (3) फरीदाबाद, हरियाणा
- (4) गुरुग्राम, हरियाणा

► Where was India's first Voter Park' inaugurated to create awareness about the electoral process among the voters?

- (1) Pune, Maharashtra
- (2) Mumbai, Maharashtra
- (3) Faridabad, Haryana
- (4) Gurugram, Haryana

96. 'सम्प्रिती - 2019' हा संयुक्त सैनिकी अभ्यास खालीलपैकी कोणत्या दोन देशांदरम्यान होता?

- (1) भारत आणि बांग्लादेश
- (2) भारत आणि यू.एस.
- (3) भारत आणि इराण
- (4) भारत आणि ब्राझील

► 'Sampriti - 2019' was a joint military exercise between which of the following two countries?

- (1) India and Bangladesh
- (2) India and US
- (3) India and Iran
- (4) India and Brazil

97. 'युरोनेक्स्ट' म्हणजे काय आहे?

- (1) शेअर बाजार
- (2) फिल्म निर्माती कंपनी
- (3) सॉफ्टवेअर कंपनी
- (4) उपग्रहांशी संबंधित कंपनी

► What is 'Euronext'?

- (1) A stock exchange
- (2) A film producing company
- (3) A software company
- (4) A company dealing with satellites

98. सोशल मीडियाद्वारे ज्या स्त्रियांनी समाजावर प्रभाव टाकला आहे. त्यांच्या असामान्य यशाची दखल घेऊन प्रोत्साहन देण्यासाठी शासनाने ..... सुरू केले आहे.

- (1) वेब-वंडर वुमेन कॅम्पेन
- (2) वंडर-वेब वुमेन कॅम्पेन
- (3) वंडर-वुमेन वेब कॅम्पेन
- (4) वुमेन वेब-वंडर कॅम्पेन

► Government has launched ..... to note and celebrate the exceptional achievements of those women who have impacted society through social media.

- (1) web-wonder women campaign
- (2) wonder-web women campaign
- (3) wonder-women web campaign
- (4) women web-wonder campaign

99. टेलिकम्युनिकेशन्स विभागा (DOT) कडून कोणत्या दूरसंचार कंपनीला इन-फ्लायट कनेक्टिव्हिटी परवाना मंजूर झाला आहे?

- (1) वोडाफोन आयडीया लिमिटेड
- (2) रिलायन्स कम्युनिकेशन्स
- (3) भारत संचार निगम लिमिटेड
- (4) भारती एअरटेल लिमिटेड

► Which Telecom Company was granted In-flight Connectivity License by the Department of Telecommunications (DOT)?

- (1) Vodafone Idea Limited
- (2) Reliance Communications
- (3) Bharat Sanchar Nigam Limited
- (4) Bharati Airtel Limited

100. भारतीय सैन्याने 'मैत्री' नावाचा सर्वात लांब सस्पेंशन पूल कोणत्या नदीवर बांधला?

- (1) ब्रह्मपुत्र
- (2) यमुना
- (3) सिंधु
- (4) गोदावरी

► Over which river did the Indian Army construct the longest suspension bridge named 'Maitri'?

- (1) Brahmaputra
- (2) Yamuna
- (3) Indus
- (4) Godavari

**PSI-STI-ASO - मुख्य परीक्षा 2019 उत्तरे
मराठी, इंग्रजी व सामान्य ज्ञान**

Ans	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	3	2	1	#	2	2	2	4	1
11	4	3	2	4	3	1	2	2	1	2
21	3	1	1	1	3	#	3	1	4	2
31	1	2	3	#	2	1	3	3	3	2
41	4	4	4	2	2	3	3	3	2	1
51	#	3	1	2	3	2	2	1	2	3
61	3	2	4	1	4	3	4	2	1	3
71	2	3	3	4	3	2	2	3	1	4
81	3	2	3	2	3	1	1	2	1	1
91	3	1	4	2	4	1	1	1	#	3

या चिन्हाने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.